

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Alia media vniuerse loquendo ad idem. cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

Denique si vereatur, ne aliqua persona aut Congregationes sibi aduersentur: prudenter anteuertat, humanis etiam remedijs puta literis commendatitijs, eorum quos illi homines aut magni faciunt, aut amant, contracta si possit fieri cum eorum primis amicitia, quibus re comunicata, confidere se eis ostendat. Adhuc alia quadam media item subijciemus, quæ passim adhibita non paruum toti rei conferent incrementum, & operarium iuuare poterunt.

Aduersarij quomodo conciliandi.

Alia adiumenta uniuersè loquendo ad fructum.

Cap. V.

Imprimis adiuuat rerum usus, & experientia, nam ubi per aliquod tempus versatus in rebus fuerit, tum magis poterit videre quid potissimum expediat ex multis, quæ vix explicari possunt.

Experientia multum valet.

Secundò cum multa agenda sint, ne vel obliuione prætereant, aut minus ordinate fiant, in pugillares redigenda sunt, & subinde legenda, vt quo, quidque tempore agendum est, in memoriam redeat.

Libelli, ad conciliandam memoriam.

Tertiò, nunquam se in periculum conijciat ea facillè perendi, quæ multo tempore, & labore parata sunt, potiusque in spiritali lucro pauciora tuta habeat, quàm multa cum periculo.

Vtatur operariorum.

Quartò ad magna, & pia opera exteriora, personarum vniuersi nominis utilis erit industria, & cooperatio, quæ sustentent, foueant, & suo exemplo, ac autoritate alijs alacres animos ad idem efficiendum adijciant.

Quintò, ei qui ob determinatum aliquem finem missus non fuerit, securius videtur ab humilioribus, & abiectionibus auspicari, & à pauperum obsequio in Xenodochijs à Doctrina Christiana docenda, & similibus, modo auctoritatem necessariam ideo non labefactet, & ab alia re inchoandum esse discreta humilitas, & charitas insinuarent.

Ab humilioribus sepe initium sumendum.

Sextò, antequam Conuersationem, seu familiaritatem intimam præsertim cum grauibus personis contrahat, illorum ingenium, mores, inclinationes, talenta, informatione interdum ab alijs prudenter accepta dispiciat, vt sciat quomodo ipsi homines tractandi sint.

Antequam amicitiam contrahat cum aliquo, eius ingenium noscat.

Septimò ad conuersationes, opus est, (salua semper humilitate, & prudentia) expeditione quadam, & libertate, quæ cum opus erit, contractam cum quibusdam minus vtilem familiaritatem.

Sciat vti libertate ubi opus erit.

liarritatem commodè, & sine offensione vel grata aliqua executione possit dissolvere: itemque promptitudine etiam ac dexteritate ad alias necessitudines inchoandas, & tuendas præfertim, cum ijs à quibus potior rerum summa dependet.

Iuxta varietatem hominum curet eis opè ferre.

Octavo, solerter agnoscat, multos esse cum quibus expedit circuitionibus uti, ad spiritualia eis proponenda: Contra verò alios, ita dispositos esse, ut primò congressu quæ velit possit loqui, cum his non est diutius expectandum, sed quæ necessaria, aut utilia in Domino videntur, statim proponi possunt.

Nō ad extrema, statim pergendum.

Nonò, non expedit ut homines ab extremò vno ad extremū aliud perducantur ita ut si Avaro prima fronte suadeat magnā fortunarum suarum partem distribuere, aut insano mundi amore capto, mundum illico deserere: natura enim, & consuetudo, repentinas mutationes nesciunt, & sibi contrarias præfertim, abhorrent, quin etiam ubi quis animo concepisset magnam aliquam, & repentinam, etiam si in bonum, mutationem, retinendus est potius, & monendus, ut diutius re tanti momenti perpendat quousque magis fuerit dispositus, & maturior ad huiusmodi perfectiora dona capienda: itaque paulatim, & veluti per gradus homines ad meliora in Domino promouendi sunt.

Timidos animi met.

Decimò affectus immoderatus, vel timor rerum humanarum impedit perfectionem Spiritus; is igitur affectus paulatim minuendus est, adductis in mediū rationibus, quibus ostendatur, quam immeritò res illæ tantopere, aut amentur, aut timeantur sic enim facilius adducuntur homines, ad amandum, quæ verè amanda sunt, & timendum ea quæ verè timenda.

Media sunt proportionata personis.

Vndecimò, Consentanea, & rebus, & personis media sunt adhibenda, quare imperfectis initio illa proponenda videntur, quæ cum proprio eorum amore plus sunt coniuncta. v.g. timor presentis damni proprii: miseriæ, inquietudinis, & infamiæ, futurorum etiam cruciatuum: tum appetitus proprii commodi, & earum rerum quibus in hac vita frui contingit, & in futura sperantur, ijs enim citius quam sincero Dei amore illi trahuntur, aut virtutum honestate: adimendus præterea metus, & horror quidam, honestæ vitæ, docenda illius & facilitas, & iucunditas, & quanta turpis vitæ molestia quantiq; in vitij angores.

Capacitas ingenij cuiuscumq; attendenda.

Duodecimò necesse est etiam ut res quæ proponuntur, & modus ipse procedendi, non solum, affectui consentanea, sed etiã ad eorum ingenium accommodatè proponantur: cum itaque alij inueniantur, qui sint subtilioris, alij obtusioris ingenij, alij qui

cele-

celerius, alij qui tardius rem assequantur, alij qui plura, alij qui pauciora, moderandus est sermo, ut auditoris ingenium fuerit excellentius, vel humilium, & sicut vasa angusti oris, quæ humoris copiam respiciunt, quod autem guttatim instillatur recipiant: ita doctrina pro cuiusque captu est infundenda. Quod si nescitur ingeniorum qualitas, adhibenda est in dicendo claritas, ut omnibus satisfiat: & subinde inter communita aliquid breuiter admiscendum altioris intelligentiæ, quod auctoritatem conciliet.

Decimotercio plurimum conducit ad cognoscendas, & degustandas veritates rerum spiritualium id tenere quod in Dialogis Platoniciis videmus facilitatum, & ad August. obseruatum, ut per interrogatiunculæ nonnunquam agendo procedatur, nam hoc modo ita deducuntur, ut dum quædam concedunt illi, alia quæ consequuntur, & ad eorum profectum desiderantur, vel concludant ipsimet, vel conclusa libenter admittant, eos enim vehementius, & mouent, & mouent ea veritates quas ipsi penetrant, & deducunt.

Decimoquarto, denique quocumque modo procedatur curandum est semper, ut ijs, quorum saluti spirituali voluerit consulere, hoc efficaciter persuadeat, quatenus ipsi se ad Dei gratiam recipiendam, suis aliorumque orationibus, elemosynis, alijsve similibus adinmentis disponant: procuret etiam pro viribus ut opere compleant, quæ in concionibus lectionibusve audiunt: Et si videbitur expedire poterit etiam aliqua scribere quibus piorum deuotioni opituletur. Hactenus de Industrijs quæ ad proximum iuuandum valent: Nunc ad secundam tractationem de elemosynis colligendis veniamus.

Prudens modus procedendi per interrogaciones. l. de Cath. rud.

Cura pauperum, & modus colligendi Eleemosynas.

Cap. VI.

Debet Concionator multum affici ad egenorum miserias subleuandas. Animaduertat vbique ferè locorum, valde ad hoc munus pertinere, ut in Concionibus, qui verbum Dei seminant, sibi in corrogent, vnde pauperes iuuari possint, & gaudeant occasione sibi præberi misericordiæ opera, pariter quæ ad animos, & quæ ad corpora spectant exercendi. Quod si quis onerosum id putet, & quasi per transitum exequatur, timeat, ne sit ex imbecillitate charitatis, & misericordiæ suæ, quæ tamen inter Christianas virtutes primum locum obtinent

Cura pauperum annexa officio Concionatoris magnificenda.